

NÉHÁNY GONDOLAT AZ ÚJ ERDŐTÖRVÉNY-TERVEZETHÉZ

Az erdészek előtt — úgy vélem — nem kétséges, hogy az 1961. évi, 7. törvény rendelkezéseinek a legnagyobb része már nem felel meg a ma követelményeinek, ezért van napirenden egy új erdőtörvény kodifikálásának a szükségessége. Ezzel kapcsolatban néhány gondolatot szeretnék felvetni:

Az új erdőtörvény határozza meg lehetőleg pontosan az erdő fogalmát és jelentését, az erdő tulajdoni és kezelési viszonyait, az erdőben alkalmazható védekezési módokat, az erdő védelmét, az erdőt érhető tulajdonosi (kezelői) és idegenek által okozott károsításokat és ezek szankcionálását, az erdőgazdálkodás felügyeletét, az erdőgazdálkodást szabályozó erdőterveket, az erdőterületek más célt szolgáló igénybevételének lehetőségét és az erdő forgalmát, eladhatóságát.

1. Nagyon lényegesnek tartom az erdő szakszerű meghatározását: erdőnek tekintendő minden, alakjára való tekintet nélküli, 0,01 ha-nál nagyobb, olyan terület, amelyet

- a) erdei fák borítanak,
- b) véghasználati (letarolt) területek,
- c) parlagok, amelyek az erdőtesten belül fekszenek,
- d) fával borított ún. „legelőerdők” akkor, ha záródásuk 0,4 vagy ennél nagyobb és végül
- e) azon területek, amelyeket az erdőtervek, a föld- és telekkönyvek erdőként tartanak nyilván, az 0,4 záródásúnál kisebb „legelőerdők” a „fás legelő” fogalmát takarják, ezért javaslom a „legelőerdő” fogalmának eltörlését.

2. Mondja ki az erdőtörvény, hogy a jelenleg erdőként nyilvántartott területek állandóan erdőként tartandók fenn és kezelendők. Amennyiben nemzetgazdasági megfontolásból erdőterületen nem erdőgazdálkodási célt szolgáló beruházásra van szükség (építkezés, villanypászta stb.) úgy a beruházó az igénybe vett erdőterülettel egyenlő nagyságú terület biztosításáról és (akár államerdészeti vagy tsz megbízásával) annak beerdősítéséről gondoskodni tartozik. A beruházó ezenkívül a vágásérettség előtti kitermelésből eredően az erdő tulajdonosát (kezelőjét) érő mennyiségi és minőségi kárait is megtéríteni tartozzék.

Bányászat (külszíni fejtés stb.) céljából történő igénybevétel esetén csak az idő előtti letermelésből eredő mennyiségi és minőségi károkat kell megtéríteni, de a bányászás befejezése után a területet rekultiválás céljára megfelelően alkalmas állapotba kell hozniuk.

3. Mondja ki az erdőtörvény, hogy az erdő köz- és magántulajdonú lehet. Elidegenítése elvileg tilos, kivételt képezzenek az 5 ha-nál kisebb erdők.

4. A magántulajdonú erdőkhez kell sorolni az ún. tsz-erdőket azért, mert ezek legnagyobbbrészt a volt úrbéres erdőbirtokosságok, ill. közbirtokosságok tagjainak az erdei voltak, amelyek, mint ismeretes, a faizási jog úrbéri megváltásaként kerültek a volt úrbéresek és zsellérek tulajdonába. Jog szerint ezeknek az erdőknek tulajdonjogi állása nem változott, csak ezek kezelését végzik és jövedelmét élvezik a tsz-ek. Ezzel kapcsolatban néhány megjegyzés:

- a) Ha a tsz-ek más közös gazdálkodási formát választanak, ez az új gazdálkodási forma továbbra is az erdő kezelője marad.
- b) Egyes tsz-ek esetleges megszűnése esetén az erdőtörvénynek a tsz-ek által kezelt erdők további jogi helyzetét is rendeznie kell. Ezeknél az erdőknél kézenfekvő megoldásnak látszik az erdőbirtokossági szervezet visszaállítása. Ehhez azonban az egyes tsz-tagok erdei arányrészeinek (érdekeltségének) a megállapítása szükséges. Az igazságosság megkívánja, hogy a volt erdőbirtokossági tagokat, il. azok leszármazottait a tsz-be vitt erdei arányrészeinek megfelelő nagyságú erdőterület illesse meg. Az ezeken felül megmaradó erdőterület a többi tsz-tag részére egyenlő arányban kerüljön elvi felosztásra. Amennyiben az új erdőtörvény megalkotása előtt merülne fel ilyen probléma, az új erdőbirtokossági társulat megalakítására, szervezetére és működésére egyelőre az 1935. évi IV. tc. megfelelő paragrafusaiiban foglaltak legyenek az irányadók.

- c) A tsz-ekben a tulajdoni érzés feltámasztására és megerősítésére ugyancsak elvégzendő volna az erdőterületek tulajdoni arányrészeinek (érdekeltségek) a megállapítása és a névjegyzék összeállítása.
 - d) Felmerülhet az a kérdés is, hogy a tsz-ek által telepített új erdőterületeknek mi legyen a sorsa. Úgy vélem, nem lehet kétséges, hogy ezek a területek szervesen hozzátartoznak az erdőhöz, tehát ezekből valmennyi tsz-tag egyenlő arányrészrel (érdekeltséggel) részesüljön.
5. Kíváncsnak tartom, hogy az új erdőtörvény hozza be a „feltétlenül beerdősítendő terület” fogalmát. Ebbe mindazon területek tartozzanak, amelyek mezőgazdaságilag okszerűen nem használhatók (szántó, rét, legelő) és más, gazdasági stb. célt nem szolgálnak. Ezeket a területeket mihamarább, de legkésőbb az új erdőtervek összeállítása előtt kívánatos kijelölni, azért, hogy ezek az erdőtervekbe legalább fajajjavaslattal beépíthetők legyenek.
6. a) Foglalkozzon az új erdőtörvény az erdő hármaskörrel kapcsolatos gazdálkodási elvekkel. Alapelveként kell kimondani, hogy a fatermesztés célú erdőben a potenciálisan optimális mennyiségi és minőségi állomány létesítése és nevelése a feladat, az egyéb erdőben a céljának megfelelő erdőgazdálkodás.
- b) Az előzőekben foglaltak felvetik az „erdőrendészeti áthágás” fogalmának újbóli elfogadását, amely fogalom az erdőgazdálkodó által előidézett, szándékos gazdálkodási hibákat, tehát a terven felüli, engedélyezni nem kért felhasználást, az el nem végzett, illetve szakszerűtlenül végzett munkákat takarja.
- c) A gazdálkodás önállósága megkívánja annak fokozott szakmai ellenőrzését, amire az erdőfelügyelők a hivatottak, akik mint elsőfokú „erdőrendészeti hatóság”, vizsgálják a munkák szakszerűségét és szükség esetén szankcionálják. Ez az erdőfelügyelők teljes tárgyilagosságát és a gyakorlat alapos ismeretét kívánja meg.
7. Az elsődlegesen nem fatermesztési célt szolgáló erdők kezelésének többletköltségeit a vadgazdálkodási célú erdők kivételével az Egészségügyi Minisztérium és a Vízgazdálkodási és Környezetvédelmi Minisztérium együttesen viselik.
8. Az új erdőtörvény az erdei legeltetés teljes tilalmát rendelje el. Kivételezés ne legyen.
9. Az erdőben a személtelést és a személtlerakást szigorúan tilalmazni kell. Amennyiben az erdőben személtlerakás előfordul, az eredeti állapot visszaállításával felmerülő költségek a községi eljáróság (tanács) terhére képezhetők, amely ezt az elkövetőkre háríthatja.
10. Az ivóvízgyűjtő területeken mindennemű vegyszerezés tilos legyen.
11. Ugyancsak tilos legyen az erdőből az erdei alom és humusz elhordása.
12. Az erdőtörvény külön cím alatt tárgyalja az Országos Erdei Alapot, amelynek feladata volna az erdősítések költségeinek, az erdészeti szakkönyvek kiadásának és a nehéz körülmények között élő erdészeti nyugdíjasok támogatása. Az Erdőfenntartási Alap helyére lépő OEA tőkéjét, ill. fedezetét a megnövekedő kötelezettségek miatt a kitermelt faanyag köbmétere után befizetendő összeg némi megemelésével lehetne biztosítani. Ez csak szerény mértékben csökkentené az erdőgazdaságok nyereségét és az erdészeti alkalmazottak nyereségrészesedését, amit, úgy gondolom, minden gazdaság és erdészeti alkalmazott a nemes cél érdekében szívesen vállalna. Az OEA további bevételeit az erdőrendészeti áthágásokból és az erdei kihágásokból befolyt összeg is képezze.
13. A nem vadtenyésztés célú erdőben a vadállományt az erdő tűróképességének megfelelő létszámon kell tartani. Magasabb vadlétszám esetén a vad által okozott mindennemű kárt a vadászatra jogosultak (vadásztársaságok, erdőgazdaságok vadászati rovata) tartoznak megtéríteni.

Végül kíváncsnak tartom, hogy a második erdőtörvény tervezetéhez hasonlóan, az új erdőtörvény-tervezetet az OEE tagjai nyomtatásban megkaphassák.

Dr. Kollwintz Ödön